

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum hoc conueniat foli Deo patri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS II.

¶ Vtrum adoptare conueniat toti

Trinitati.

AD SECVDVM sic proceditur. Videtur, q̄ adoptare non conueniat toti Trinitati. Adoptatio enim dicitur in diuinis ad similitudinem rerum humanarum: sed in rebus humanis soli illi cōuenit adoptare, qui potest filios generare, quod in diuinis conuenit soli Patri. ergo in diuinis solus pater potest adoptare.

¶ 2 Præt. Homines per adoptionem efficiuntur fratres Christi, secundum illud Rom. 8. Ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Fratres autem dicuntur, qui sunt filii unius patris. unde & Dominus dicit Ioan. 20. Ascendo ad Patrem meum, & Patrem uestrum. ergo solus Pater Christi hēt filios adoptiuos.

¶ 3 Præt. Galat. 4. dicitur, Misit Deus filium suum, ut adoptionē filiorum Dei reciperemus: quoniam autem estis filii Dei, misit Deus spiritum filii sui in corda uestra, clamantē, Abba, pater. ergo eius est adoptare, cuius est Filius & Spiritum sanctum habere: sed hoc est solius personę Patris. ergo adoptare conuenit soli personę Patris.

SED CONTRA, Eius est adoptare nos in filios, quem nos patrem possumus nominare. unde dicitur Rom. 8. Accepistis Spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba, pater: sed cum Deo dicimus, Pater noster, hoc pertinet ad totam Trinitatē: sicut, & cetera nomina, quę dicuntur de Deo relative ad creaturam, ut in prima parte habitum est. ergo adoptare conuenit toti trinitati.

RESPON. Dicendum, quod hæc est differentia inter filium Dei adoptiuum & naturalem, quod filius Dei naturalis est genitus, non factus: filius autem adoptiuus est factus, secundum illud Ioan. primo. Dedit eis potestatem filios Dei fieri. Dicitur autem quandoque filius adoptiuus esse genitus propter spiritualem regenerationem, quę est gratuita, non naturalis: unde dicitur Iaco. primo. Voluntarie genuit nos uerbo ueritatis. Quamuis autem generare in diuinis, sit proprium personę Patris, tamen facere quę

cumque effectum in creaturis, est commune toti trinitati propter unitatem naturę: quia ubi est uera natura, oportet, quod sit uniuersus & una operatio. unde Dominus dicit Ioan. quinto. Quęcumq̄

A Pater facit, hæc & filius similiter facit. Et ideo adoptare homines in filios Dei, conuenit toti Trinitati.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod omnes personę humanę non sunt unius naturę secundum numerum, ut oportet unam esse omnium operationem & unum effectum, sicut accidit in diuinis. Et ideo, quantum ad hoc, non potuit attendi similitudo utrobique.

AD SECVDVM dicendū, quod nos per adoptionem efficiuntur fratres Christi, quasi eūdem patrem habentes cum ipso: qui tamen alio modo est pater Christi, & alio modo est pater noster. Unde signanter Dominus Ioan. 20. seorsum dixit, Patrem meū, & seorsum dixit, Patrem uestrum: est enim Pater Christi, naturaliter generando, quod est proprium sibi: est autem pater noster, uoluntarie aliquid faciendo, quod est cōmune sibi & Filio & Spiritui sancto, & ideo Christus non est filius totius Trinitatis, sicut nos.

AD TERTIVM Dicendum, q̄ sicut dictum est, * filiatio adoptiua est quædam similitudo filiationis eternę, sicut omnia quę in tempore facta sunt, similitudines quædam sunt eorum, quę ab eterno fuerunt. Assimilatur autem homo splendori æterni filii, per gratię claritatem, quę attribuitur Spiritui sancto. Et ideo adoptatio licet sit communis toti Trinitati, appropriatur tamen Patri ut actori, filio ut exemplari, Spiritui sancto, ut imprimenti in nobis huius similitudinem exemplaris.

ARTICVLVS III.

¶ Vtrum adoptari sit proprium rationalis creaturę.

AD TERTIVM sic procedit. Videtur, quod adoptari nõ sit proprium rationalis creaturę. Nõ enim dicitur Deus pater creaturę, nisi per adoptionem: dicitur autem pater creaturę etiã irrationalis, secundum illud Iob. 38. Quis est plurius pater, & stillas roris quis genuit: ergo adoptari nõ est proprium rationalis creaturę.

¶ 2 Præt. Per adoptionem dicuntur aliqui filii Dei: sed esse filios Dei, in Scriptura proprie uidetur attribui angelis, secundum illud Iob. 1. Quadam autem die cum assisterent filii Dei coram Domino. ergo non est proprium creaturę rationalis adoptari.

¶ 3 Præt. Quod est proprium alicui naturę, conuenit omnibus habentibus naturam illam, sicut risibile conuenit omnibus hominibus: sed adoptari non conuenit omni rationali naturę. ergo adoptari non est proprium rationalis creaturę.

SED CONTRA est, quod filii adoptati sunt heredes Dei, ut patet Romanorum octauo. Sed talis hæreditas cōuenit soli rationali creaturę: ergo proprium est creaturę rationalis adoptari.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, * filiatio adoptio-

¶ Super quæst. 33. articulum certum.

Intulus clarus.

ut sonat.

In corpore unica est conclusio. Adoptari conuenit creaturę rationali soli, non omni. Præterea, Filius Dei naturaliter procedit a Patre, ut uerbum intellectuale unum cum ipso Patre existens, & filiatio adoptionis, est similitudo filiationis naturalis, non tantum formam, aut gradum intelligibilitatis, sed secundum unitatem. ergo adoptari conuenit creaturę rationali soli, nõ omni. Antecedens quo ad primam propositionem includit tres conditiones ad propositum filii Dei, prima est, quod uerbum, secunda, quod intellectuale, tertia, quod unum cum Patre.

Et ideo ex ipsa propositione deducitur triplex modus ac gradus assimilationis ad filium Dei, seu ad uerbum. Primus per imitationem formę, quę habet in Verbo, quod est omnium eminentissima similitudo, & hic communis omnibus, est quę per Verbum facta sunt. Secundus per imitationem etiam

¶ Super quæst. uiginti materie articuli secundam.
¶ In corpore unica est conclusio: adoptare homines in filios Dei, conuenit toti Trinitati. Probatur: Facere quęcumque effectum in creaturis cōmune est toti Trinitati: sed filius adoptiuus est factus nõ genitus naturali generatione a Deo. ergo adoptare est commune toti Trinitati. Minor tripliciter probatur. Primo ex opposito, quia generare naturaliter in diuinis proprium est Patri. Secundo, quia uera est substantia Trinitatis ubi autem est una substantia, est una uirtus & operatio. Tertio auctoritate. Quęcumque facit Pater. Minor declaratur ex differentia inter filium Dei naturaliter & adoptiuum: quia ille genitus, non factus, ite factus, non genitus naturaliter. Et notatur apponitur ly naturaliter: quia generatio est duplex: naturalis & gratuita, illa propria est filio, hæc conuenit adoptiuus, & ad facere spectat: est. n. faciendi quædã species.
¶ In responsionibus argumentorum momento differentia inter proprium & appropriatum. & uidebis adoptionem nostram non propriam
¶ Aliqui personę diuine, sed commune tribus: appropriatã autem Patri, ut actori (& ideo peculiari-ter dicitur ipse pater noster) Filio, ut exemplari (& ideo frater noster, quasi similis communicans in Patre) Spiritui sancto, ut quasi executori in suo appropriato, quod est charitas, qua sumus filii Dei, & ideo Spiritui sanctus dicitur spiritus adoptionis filiorum.

Ar. pced.

3. di. 10. q. 2. ar. 2. q. 1. & 2. & 4. cont. c. 17. h. & 21. h.